

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان: تاثیر دعای معصومین (علیهم السلام) بر افراد

استاد راهنما: سرکار خانم لیلا بنی خالدی

نویسندگان: آمنه ناصرزاده، مریم صحرايیان، سید خدیجه موسوی، زینب محمودی، راحله غروی

مدرسه علمیه فاطمه الزهراء (سلام الله علیها) استان خوزستان - آبادان

چکیده:

موضوع مقاله تاثیر دعا معصومین بر افراد است. در فرهنگ اسلامی دعا و راز و نیاز با خداوند از اهمیت والایی برخوردار است و تاکید فراوان شده است. روش تحقیق از نوع کتابخانه ایی میباشد. که ابتدا به مفهوم دعا می پردازیم و آن را خواندن توام با خداست و طلب می دانند. پس ضرورت دعا را مورد بررسی قرار دهیم و در گام بعدی دعا را بیان میکنیم. همچنین نقش دعا در تربیت انسان از سه جنبه ی متفاوت مورد بررسی قرار داده ایم (فردی، روانی و معنوی) و هدف دعا در موضوع مذکور در بعد تکاملی و سازندگی انسان نقش مهمی دارد که از آن درسهایی بر تصفیه روح، صفای دل، روشنایی و... استنباط کرد. که موجب تکمیل وضع درونی و اصلاح امور و جلای نفسانی، حفظ جسم و روان آرامش وجود به فضائل نفسانی و داشتن اندیشه والا میشود. در بعد اخلاقی میتوان گفت که دعا کننده باید توجه خود را از غیرخدا قطع نموده و خلوص نیت را لحاظ کند و از رذائل اخلاقی مبری به صفات پسندیده الهی آراسته گردد.

کلید واژه: دعا، معصومین، قرآن، عبودیت.

مقدمه:

حمد و ستایش پروردگار جهانیان را سزااست که نعمت وجود و هستی را شامل حال همگان قرار داده است. و انسان را برای بدست آوردن کمالات مادی و معنوی نیازمند خود ساخته است و تلاش آدمی را در پی یافتن وسیله و ابزار به کار گرفته است که دعا وسیله ایی است برای دست یابی به خواسته ها و ارزش های دنیوی و اخروی قرار داده است.

دعا گنجی بسیار عالی است که انسان را به سعادت و کمال می رساند چرا که همه ی آفرینش رو به ذات احدیت است و بسیار ضرورت دارد همیشه در حال عبودیت و نجوا و تضرع باشند زیرا ارتباط خالق و مخلوق با دعا حاصل می گردد و یکی از شناخت و آثار دعا توجه به ذات اقدس خدا پیدا کردن است.

دعا از ضمیر دل و فطرت انسان سرچشمه میگیرد و تنها مختص مسلمانان نیست. اگر درنظر گرفته شود که انسان در کشتی و در وسط دریا باشد ناگاه بادهای هولناک و طوفانی بوزد و امواج دریا به خروش آیند و انسان یقین کند تا چند لحظه دیگر کشتی متلاشی شده و غرق خواهد شد و از دست ملوان کشتی و غیره هیچ کاری ساخته نیست، آیا انسان ساکت می نشیند؟ در این هنگام انسان رو به چه کسی می آورد؟ از عمق دل ندای فطرت را سر می دهد و تنها خدا را می خواند گویی که از هیچکس کاری ساخته نیست و ندایی از درون می شنود که فقط خداست که او را نجات می دهد. اگر خدا را هم قبول نداشته باشد فطرت او به خروش می آید و قدرتی فراتر از همه ی قدرت ها از جان و دل احساس میکند که همین حس خداخویی است پس تنها از او نجات خود را میطلبد. پس میتوان گفت دعا رابطه ایی است خوش بینانه و سرشار از امید که از عمق جان و فطرت سرچشمه میگیرد و بر زبان بنده جاری میشود و خالصانه رو بسوی خداوند سمیع علیم می آورد.

دعا یک نوع خودآگاهی و بیداری دل و اندیشه و پیوند ملتی به مبدا همه ی نیکی ها و خوبی ها است. باید ازین عامل سازنده و تجلی بخش، بالاترین و بیشترین بهره برداری را نمود و با تمام ابعاد و زوایای آثار ارزنده دعا آشنا شد.

همچنین تاریخ دعا با شروع آفرینش همراه بوده است که از زمان آدم و هوا هنگام هبوط به زمین شروع شد و بعضی از آنها در آیات قرآن و احادیث معصومین بیان گردیده است. پس دعا آثار تربیتی همچون آثار فردی، روانی، معنوی دارد که در زندگی بشری موثر می‌باشد و در این تحقیق به این آثار پرداخته ایم امید است آنچه در اختیار خوانندگان قرار خواهد گرفت مورد بهره واقع شود که این قطره ای از دریای بیکران الهی شامل دلداگان که وجودشان با عشق به دعا شعله ور میشود، قرار بگیرد.

فهرست مطالب:

صفحه	عنوان
۳.....	مقدمه.....
۶.....	فصل اول.....
۶.....	الف) حقیقت دعا.....
۶.....	ب) پیشینه دعا.....
۷.....	پ) مفهوم دعا.....
۸.....	ج) اهمیت دعا.....
۸.....	د) ضرورت دعا.....
۹.....	ریشه های دعا.....
۹.....	۱) اخلاص.....
۱۰.....	۲) معنویت.....
۱۰.....	۳) ایمان.....
۱۱.....	۴) دوری از گناه.....
۱۱.....	دعا در کلام معصومین.....
	فصل دوم:
۱۲.....	آثار تربیتی دعا در سیره امامان معصوم (علهم السلام).....

و ارادتمندانی است که توانستند در مقابل جهان جنگ طلب بایستند و عزت و سربلندی این کشور را حفظ کنند.^۱

شاخه های دیگر موانع استجابت دعا به موارد ذیل اشاره میکنیم؛

امام صادق (علیه السلام) میفرماید: دعای پنج دسته مستجاب نمی شود:

اول؛ مردی که هکسرش سازگاری اخلاقی ندارد و ادامه زناشویی برای آنان غیر ممکن است، و بجای اینکه از راه قانونی طلاق استفاده کند، دعا کند که خدا او را از آن گرفتاری نجات دهد.

دوم، صاحب برده و بنده ای که برده اش سه مرتبه کریخته و صاحبش به زحمت هر مرتبه او را پیدا کرده، ولی او را از خود دور نکرده و نفروخته است و برای بار چهارم آن برده فرار میکند و او دست به دعا برمی دارد و از خدا می خواهد که برده اش را پیدا کند.

سوم، شخصی که از کنار دیوار شکسته ایی که نزدیک به خراب شدن است میگذرد و بجای آنکه باشتاب و سرعت از آنجا عبور کند، می ایستد و دعا میکند که آن دیوار بر سرش خراب نشود.

چهارم، مردی که ب دیگری مبلغی قرض داده، ولی بر این قرض دادن شاهد و گواه نگرفته، و دعا میکند که بدهکار طلب او را بدهد.

پنجم، مردی که در خانه نشسته و به دنبال کار و کسب نمی رود و از خدا روزی و ثروت میخواهد.

این دعاها مستجاب نمی گردد.^۲

۱. غلامرضا، بهرامی، همان، ص ۶۰.

۲. عبدالله، امیدی فرد، نقش دعا در زندگی اجتماعی، نشر میثم تمار، ۱۳۷۷، ص ۸۴.

تنها پناهگاه:

بشر گهگاه در زندگی خود به جایی می رسد که همه امیدهایش قطع میشود و تمام واسطه ها از کار می افتد؛ مثل آنکه زیر این آسمان گره گشایی را نمی بیند.

در این حال حاضر است که تمام هستی و زندگی خود را هزینه کند تا از این مشکل و این اضطراب رها شود فقط میدانند یک قدرت است. پس با قلبی شکسته ولی پر امید، در حالیکه از همه جا بریده است، در خانه خدا را میکوبد و از او مدد می جوید.

قطعا ما نیز در زندگ به این گونه افراد برخورد کرده و درباره آنها شنیده ایم؛ بیماران صعب العلاج، از دکتر جواب شده ها، افرادی که دارای مشکل و ناراحتی های غیر قابل تحمل بوده اند همه و همه از این قبیل هستند.

اینجاست که تنها دعا و نیایش و استمداد از آستان ربوبی و توسل به اولیای گرامی او یعنی پیامبر (صلی الله علیه و آله) و آل ایشان دریای رحمت الهی به فردش آورده و بنده به بن بست رسیده را به ساحل نجات می رساند.^۱ لذا این چراغ یبز و نقطه امید بندگان به دعا و نیایش را در کلام امام صادق (علیه السلام) می بینیم که فرمودند: (علیک بالدعاء فانه شفاء من کل داء)^۲

^۱. غلامرضا، بهرامی، همان، ص ۶۶.

^۲. محمد، کلینی، اصول کافی، ج ۲، ص ۴۷۰.

نتیجه گیری و پیشنهادات:

در نهایت اگر انسان بخواهد تمام نیازهایش پاسخ داده شود باید به سمت مبدا هستی که دلگرمی و پشتوانه مکنی برای انسان است برود ذر واقع با دعا آنچه که برای او رقم خورده، تغییر میکند و آنچه که مصحلت برای اوست رقم می خورد. با دعا انسان بندگی خود را بیش تر نشان میدهد و امواج منفی در نفس انسان که شیطان میخواهد وارد کند، دور میشود. برای این امر لازم است که انسان ابتدا با خودش کنار بیاید و خود را بشناسد و بعد به سراغ خداشناسی که پایه و اساس رشد و کمال انسان است، برسد. تا خود را نشناسد نمیتواند به شناخت خداوند برسد که رشد انسان از خداشناسی شروع میشود و به کمال حقیقی که خداست می رسد.

پس نتیجه میگیریم:

الف) خداشناسی، خود شناسی، مسئولیت شناسی آدمی را تقویت میکند.

ب) دعا، موجب افزایش احساس آرامش، تقویت دلبستگی به خدا، بالابردن احساس حرمت خود و رشد و تعالی میگردد.

ج) دعا، منشا اصلاح رفتار خیررسانی و شفافبخشی و روشنایی دل و عامل پیدایش بصیرت است.

فهرست منابع:

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

*مفاتیح الجنان

۱. امیدي فرد، عبدالله، نقش دعا در زندگي اجتماعي، چ اول، قم؛ انتشارات ميثم تمار، ۱۳۷۷.

۲. بهرامي، غلامرضا، دعا در زندگي، قم، ۱۳۸۶.

۳. تحريري، محمدباقر، شرحي بر زيارت امين الله، چ اول، قم؛ نشر سبحان، ۱۳۸۸.

۴. حرعالملي، محمد، وسائل الشيعه، جلد ۷.

۵. خامنه ابي حسيني، علي، معنويت بار معنا و ذخيره لازم عوامل آسايش و عوامل افزايش، چاپ سوم، نشر؛

اداره تبليغات نمايندگي ولي فقيه سپاه، ۱۳۸۶.

۶. رحمتي شاهرضا، محمد، چه بگويم، چ هشتم، قم، انتشارات جوانان موفق، ۱۳۹۴.

۷. رشيدپور، مجيد، روش هاي اخلاقي و روش هاي تربيتي، انتشارات انجمن اولياء مربيان، ۱۳۸۶.

۸. سعیدی مهر، محمد، آموزش کلام اسلامی، ج یک، چ بیست و نهم، نشر کتاب طه، ۱۳۹۷.

۹. سلیمیان، خدامراد، انسان سبز نیایش، چ اول، نشر امور فرهنگي آستانه مقدس قم، تابستان ۱۳۷۷.

۱۰. کاشفی-روحانی، محمدرضا-محمدکاظم، دعا و توسل پرسش ها و پاسخ های دانشجویی.

۱۱. مجلسی، محمدتقی، بحارالانور، ج ۹۰، چ دوم.

۱۲. مصباح یزدی، محمدتقی، آیین پرواز، قم؛ انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.

۱۳. ممدوحی کرمانشاهی، حسن، شهود و شناخت ترجمه و شرح صحیفه سجادیه، قم؛ موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۳.

۱۴. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج دوم، چ ۱۸، ۱۳۷۹.

منابع سایتی:

۱. borabad2011.blogfa.com

2. dictionay.adadis.ir

3. hedayatgar.ir

4. fa.m.wikipedia.org

5. hawzah.net

6. namnak.com

6. old.ido.ir

7. pmbo.ir

8. yjc.ir